

Володимир Короленко

Сліпий музикант. Переказ

У багатій поміщицькій сім'ї народився сліпий хлопчик. Дитину назвали Петром. Його вихованням займається мати, Ганна Михайлівна Попєвських, і її брат Максим, у минулому солдат армії Гарібальді, інвалід без ноги. Він навчає Петруся, зокрема, читання за методом Брайля. Саме Максим першим пояснює сестрі, що безглуздо все життя огороджувати сліпу дитину від зовнішнього світу і проблем, які там його чекають. Він закликає Анну розвивати природні схильності Петруся. «Дурна дбайливість, усуває від нього необхідність зусиль, вбиває в ньому всі шанси на більш повне життя».

Дуже скоро стає ясно, що хлопчик тонко відчуває музику. Крім того, що від природи в нього загострений слух, він дуже сприйнятливий до звуків будь-якої природи. Петрусь безпомилково виділяє з усього різноманіття звуків, що ллються на нього ті, що створюються музичними інструментами.

Одного вечора він зізнається матері, що перед сном перебуває під «особливо чарівним враженням». Причина цього виявляється швидко: у сутінках пастух Юхим грає на саморобній

сопілці. Він пережив нещасну любов і, будучи відкинутим, намагався вилити свою печаль в музиці. Перепробувавши кілька куплених сопілок і не знайшовши підходящої, Юхим змайстрував сопілку сам. «Дудка вийшла на славу. Висушивши вербу, він випалив їй серце розпеченим дротом, пропалив шість круглих отворів, прорізав навскоси сьоме і щільно заткнув один кінець дерев'яною затичкою... Потім вона цілий тиждень висіла на мотузці, причому її гріло сонцем і обдавало дзвінким вітром». Мелодії, що виконуються Юхимом, дуже тонко гармонують з навколишньою природою. Мабуть, Петрусь інтуїтивно це відчуває. Раз прийшовши на конюшню до Юхима, щоб послухати його, хлопчик починає просиджувати у музиканта всі вечора.

Рухома ревностями, Анна просить чоловіка виписати з міста піаніно. Вона перш вчилася музиці і навіть домоглася відмінної техніки виконання. Однак манірна німкеня-викладачка своїми нескінченними причіпками і механістичним підходом до навчання відбила у своєї учениці всяку охоту до занять і любов до музики як такої. Анна, намагаючись знову знайти цілковитий контроль над почуттями сина, приймається грати при ньому «високотехнічну» п'єсу, за яку була свого часу удостоєна похвали викладачки. Однак у її виконанні немає душевності та ширості. Петрусь

лякається і тікає. Він не любить «чужого гостя» — піаніно, і як і раніше прагне слухати «рідну» музику простої пастушої сопілки.

Анна розуміє, що їй, щоб повернути довіру сина, доведеться навчитися відчувати музику так само тонко, як це роблять Петрусь і Юхим. Анна пересилує образу і снобізм. Її виконання з часом змінюється, вона опановує здатність передавати в музиці свої емоції. Петрусь все частіше слухає матір, починає вчитися у неї сам.

Одного разу він задає їй питання про квіти, оскільки відчуває їх відмінність навпомацки. Хлопчик гладить білу шию лелеки, а потім торкається до чорного пір'я на крилах птиці. Анна передає цю відмінність за допомогою висоти звуків на інструменті (низькі тони відповідають темним, високі — світлим фарбам). Максим навчає хлопчика історії країни через героїчні народні пісні, образи яких виявляються близькі і зрозумілі Петрусью. Петрусь досить вільно пересувається по будинку і садибі. Сторонні люди далеко не відразу помічають, що він сліпий — настільки впевнені його рухи.

Хлопчик любить гуляти над річкою. Одного разу під час прогулянки він знайомиться з дівчинкою Евеліною, приблизно одних років з ним. Евеліна — пізня дочка дуже спокійних і люблячих батьків — панів Яскульських. Евеліна